

Sygn. akt VIII C 2233/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w G.

przeciwko E. G.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej E. G. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w G. kwotę 2.077,44 zł (dwa tysiące siedemdziesiąt siedem złotych czterdzieści cztery grosze) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie w skali roku od dnia 29 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w G. na rzecz pozwanej E. G. kwotę 944,64 zł (dziewięćset czterdzieści cztery złote sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu w postaci zwrotu części wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej działającego z urzędu;
4. przyznaje i nakazuje wypłacić z funduszu Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz radcy prawnego K. D. kwotę 531,36 zł (pięćset trzydzieści jeden złotych trzydzieści sześć groszy) tytułem dalszego wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanej z urzędu;
5. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych od oddalonej części powództwa;
6. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu należnych powodowi od oddalonej części powództwa.

Sygn. akt VIII C 2233/17

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 29 czerwca 2017 roku w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w G., reprezentowany przez pracownika, wniósł o zasądzenie od pozwanej E. G. kwoty 5.702,15 zł. z umownymi odsetkami. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana zaciągnęła pożyczkę w kwocie 5.806,08 zł. Zgodnie z umową pożyczki pozwana powinna zwrócić kwotę pożyczki w 18 miesięcznych ratach po 322,56zł. Pozwana nie dopełniła obowiązków wynikających z powyższej umowy i do dnia wniesienia pozwu zapłaciła jedynie kwotę 442,56 zł, która została zaksięgowana na kapitał w wysokości 322,56, a kwota 120 zł na odsetki. Powód wypowiedział umowę

pismem z dnia 13 grudnia 2016r. z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia, w związku z czym niezapłacona kwota z tytułu mowy pożyczki stała się wymagalna w dniu 19 stycznia 2017 roku.

(pozew- k. 2- 4)

Nakazem zapłaty z dnia 31 lipca 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie uwzględnił powództwo.

(nakaz zapłaty k. 5)

Sprzeciwem wniesionym w dniu 18 sierpnia 2017 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

(sprzeciw k. 6 v.)

Postanowieniem z dnia 1 września 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi z uwagi na złożenie sprzeciwu.

(postanowienie k.8)

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2018 roku, na wniosek pozwanej został ustanowiony jej pełnomocnik z urzędu.

(postanowienie k. 41).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 września 2016 r. E. G. zawarła z (...) spółka z o.o. w G. umowę pożyczki nr (...)(...) w wysokości 5.806,08 zł. Pozwana zobowiązała się do poniesienia prowizji w wysokości 3.406,08 zł., wymagalnej w dniu zawarcia umowy, która stanowiła całkowity koszt pożyczki. Strony umówiły się, że całkowita kwota pożyczki zostanie zapłacona w 18 miesięcznych ratach po 322,56 zł. Zgodnie z § 6 ust. 1 w razie zwłoki pożyczkobiorcy z zapłatą dwóch pełnych rat pożyczki w terminach pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę pożyczki z zachowaniem 30- dniowego terminu wypowiedzenia, o ile uprzednio dokonał listownego przedsądowego wezwania pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, które okazało się bezskuteczne. W myśl § 6 ust. 2 w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę, pożyczkodawca miał prawo do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie.

(umowa pożyczki k. 13-65).

Jednocześnie E. G. złożyła wniosek o dokonanie potrącenia prowizji z wypłaconej Całkowitej Kwoty P., czyli potrącenie wierzytelności powoda o zapłatę kwoty prowizji z wierzytelnością przysługującą pozwanej wobec powoda o wypłatę Całkowitej Kwoty P..

(wniosek o dokonanie potrącenia k. 18)

Poza tym w związku ze złożeniem powyższego wniosku oraz dokonaniu potrącenia wierzytelności powoda o zapłatę kwoty prowizji z wierzytelnością przysługującą pozwanej wobec powoda o wypłatę Całkowitej Kwoty P., E. G. zawarła z powodem aneks nr (...), w którym wyraziła zgodę na sfinansowanie zapłaty kwoty Prowizji z kwoty pożyczki. Strony potwierdziły, że na skutek potrącenia pożyczkodawca pozostaje zobowiązany względem pożyczkobiorcy do zapłaty kwoty z tytułu udzielonej pożyczki w wysokości 2.400 zł.

(aneks nr (...) do umowy k. 17)

Pismem z dnia 14 listopada 2016 r. (...) spółka z o.o. w G. wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 322,56 zł. tytułem zaległego zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki.

(pismo powoda k. 19).

Pismem z dnia 13 grudnia 2016 r. (...) spółka z o.o. w G. wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki z dnia 6 września 2016 r. z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia.

(pismo powoda k. 20, dowód nadania k. 21).

Pozwana na poczet spłaty pożyczki wpłaciła łącznie kwotę 442,56 zł.

(okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych wyżej dowodów w postaci dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało częściowemu uwzględnieniu.

(...) spółka z o.o. w G. dochodziła od pozwanej kwoty 5.702,15 zł. wraz z należnymi odsetkami.

Nie ulega wątpliwości, że strony zawarły w dniu 6 września 2016 r. umowę pożyczki. Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Z treści umowy wynika, że pozwana zobowiązała się do poniesienia prowizji w wysokości 3.406,08 zł., wymagalnej w dniu zawarcia umowy, która stanowiła całkowity koszt pożyczki. W myśl przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie zakreśla granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich.

Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki

w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.). Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonej w umowie prowizji należy przyjąć, że postanowienia umowne odnośnie dopuszczalności naliczenia takiej opłaty nie były z pozwaną jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie z uwagi na wysokość prowizji w stosunku do kwoty udzielonej pożyczki, kształtują jej obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanej, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Przedmiotowa umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. Pozwana jako pożyczkobiorca nie miała rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, które zostały jej narzucone przez pożyczkodawcę. Powód posługiwał się wzorcem umowy, zaś kwestionowane postanowienie umowne zostało przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanej jako konsumentowi przez kontrahenta. Postanowienie umowne zawarte w § 2 ust. 2 w/w umowy kształtuje określony obowiązek konsumenta, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzega obowiązek poniesienia opłaty w zbyt wygórowanej wysokości. Dlatego też Sąd uznał, że niewłaściwe uznanie powództwa przez A. S. w części dotyczącej kwoty 3.406,08 zł, było zgodnie z art. 213 § 2 kpc sprzeczne z prawem. Na marginesie należy zauważyć, że powód zastrzegł w umowie prawo do naliczania odsetek umownych za zwłokę. W myśl § 7 ust. 2 w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę,

pożyczkodawca ma prawo do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie.

Jednocześnie z zawarciem umowy pożyczki pozwana złożyła wniosek o dokonanie potrącenia prowizji z wypłaconej kwoty pożyczki, czyli wyraziła zgodę na sfinansowanie zapłaty kwoty prowizji z kwoty pożyczki. W ten sposób pozwana z tytułu udzielonej pożyczki otrzymała kwotę 2.400 zł. W związku z tym wyłącznie w zakresie wypłaconej pozwanej kwoty pożyczki, Sąd uznał roszczenie powoda za zasadne, gdyż wierzytelność powoda o zapłatę pozostałych kwot z tytułu prowizji należy uznać za nieistniejącą z przyczyn, o których była mowa powyżej. Dlatego też dokonane przez strony w aneksie nr (...) do umowy potrącenie prowizji z wypłaconej kwoty pożyczki, nie mogło odnieść skutku umorzenia wierzytelności z tytułu udzielenia pożyczki o kwotę prowizji. Skoro strona powodowa udzieliła faktycznie pozwanej pożyczki w kwocie 2.400 zł., to zgodnie z treścią art. 720 § 1 kc mogła skutecznie żądać zwrotu tylko tej samej ilości pieniędzy.

Wobec tego, iż pozwana dokonała spłaty w kwocie 322,56 zł, żądanie powoda było zasadne w zakresie kwoty 2.077,44 zł.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Jeżeli zaś stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe; jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (art. 481 § 2 k.c.). W myśl § 6 ust. 2 łączącej strony umowy, w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę, pożyczkodawca ma prawo do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie. Kwota skapitalizowanych odsetek od kwoty pożyczki za okres od dnia 13 grudnia 2016 roku do dnia 28 czerwca 2017 roku wynosiła kwotę 78,49 zł. pozwana na poczet odsetek wpłaciła kwotę 120,00 zł. Dlatego też Sąd zasądził dalsze odsetki umowne za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

Wobec powyższego żądanie w pozostałym zakresie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu art. 102 k.p.c. pozwana przegrała w proporcji 36 %. Mając na względzie jej trudną sytuację materialną, rodzinną i zdrowotną Sąd nie obciążył pozwanej obowiązkiem zwrotu poniesionych przez powoda kosztów procesu w części uwzględniającej powództwo.

Z tych samych względów Sąd postanowił nie obciążać pozwanej obowiązkiem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

Wobec tego, iż pozwana była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu Sąd przyznał radcy prawnemu wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną pozwanej z urzędu. Wynagrodzenie to zostało ustalone w oparciu o §8 pkt 4 w zw. z §4ust. 3 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1715) i wyniosło kwotę 1.476 zł.

Uwzględniając stopień przegranej powódki (64%) Sąd zasądził od powódki an rzecz pozwanej w tej proporcji wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej z urzędu, zaś w części 36% przyznał to wynagrodzenie od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi .